

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pelerinajele la Sf. Mănăstire H. Bodrog

se organizează, ca și în trecut, împreună cu misiuni religioase pentru popor, la praznicele Schimbarea la față (6. VIII), Adormirea Maicii Domnului (15. VIII) Tăierea Capului Sf. Ioan (29. VIII) Nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8. IX) și Înălțarea Sf. Cruci (14. IX). cu aprobarea Prea Sfințitului nostru Stăpân, Grigorie, dată sub No. 4004/934.

Programul misiunilor religioase

se întocmește, pentru toate pelerinajele — având în vedere în deosebi tineretul — precum urmează:

Ziua premergătoare praznicului: primirea grupurilor de pelerini.

1. **Vecernia**, cu predica de introducere a misiunilor: Hristos idealul vieții.
2. **Pregătirea pelerinilor pentru mărturisire**, cu alocuția despre răspunderea pentru viață (curățenia vieții și grija de suflet).
3. **Sf. Maslu pentru bolnavi și cuvânt** despre Hristos tămăduitorul boalelor trupești și sufletești.
4. **Drumul Crucii**, cu meditații la fiecare popas (14) despre Patimile Domnului, cu aplicări la viață.
5. **Privegherea praznicului**, cu litie, eșire la paraclis și predica despre datorii către familie, societate (Sf. Gheorghe, Sf. Paraschivă), stat și cetățenești.
6. **Mezonoptica**, cu alocuția despre ispitele și primejdiile vieții.

Ziua praznicului, de dimineață în biserică.

7. **Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos**, rugăciunile pentru Sf. Impărtășire și Sf. Liturghie pentru cuminecarea pelerinilor, cu predică: Hristos regele vieții.
8. **Al doilea Sf. Maslu pentru bolnavi**, în curtea Sf. Mănăstiri, cu alocuția despre Sănătatea fizică și morală.
9. **Cinstitul Paraclis al Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și sf. Liturghii în sobor**, la paraclis, cu predica: Biserica vie — tineretul or Biserica.
10. **Sfințirea apei**, binecuvântarea grâului și obiectelor aduse spre stropire cu aghiazmă, cu alocuția: Hristos sfințitorul vieții: (munca, distracțiile, prietenii, jocul tineretului).

11. **Încheierea misiunilor și dimiterea pelerinilor**, cu indemn la cultivare prin școala de Dumineca, șezători culturale-religioase, coruri bisericesti.

* * *

La Adormirea Maicii Domnului, organizându-se pelerinaje și la sf. biserică din Lipova (Banat), misiunile religioase se reduc la sf. Mănăstire tot la 2 zile.

Părinții ajutători, predicatori și duhovnici, sunt designați de însuși Prea Sfințitul nostru

Stăpân, Grigorie și vor participa la sfintele slujbe și cuvântări după indicațiile conducerii sfintei Mănăstiri.

P. C. Părinți ai satelor sunt rugați stăruitor să pregătească pe pelerini, ca să aibă atitudine cuvioasă pe drum, să păstreze ordinea și să respecte bunul sfintei Mănăstiri. Intrucât nu pot veni înșiși în fruntea grupurilor de pelerini, să-i dea în grija unui conducător cu răspundere, care va aduce și tabloul pelerinilor cu însemnarea exactă despre cei ce participă la pelerinaj: bărbați, femei, feciori, fete, copii, și dacă sunt însoțiți de cor, de fanfare și de câte căruțe?

Corurile cari doresc să cânte la sfintele Liturghii se vor anunța din vreme, spre a li se împărți rolurile.

Creștinii vor aduce câte o *mână de grâu*, pentru binecuvântarea și stropirea cu apă sfințită; și luându-l acasă, îl vor amesteca în sămânța, pe care o vor încredința pământului, toamna.

Cu prilejul pelerinajelor se va purta *disc de colectă*, pentru sporirea fondului de zidire a pavilionului de ocrotire și a chiliilor pentru mărturisire. P. Cucernicii preoți sunt rugați a îndemna pe fiii lor suflețești la *danii pentru pomeniri*, pe cari le vor aduna în prealabil acasă dela credincioși, *cu listă*, pe a se putea face cuvenitele rugăciuni de pomenire la sfintele slujbe. Când n'ar putea face însuși preotul colectarea pomelnicele, să fie încredințată lista unui pelerin, cunoscut prin devotamentul și râvna sa, sau unuia din „Oastea Domnului”, cari ar avea dragostea de a-și lua osteneală asupra lor.

Pelerinii sunt rugați a se îngriji de cele de lipsă. Sf. Mănăstire nu poate da ocrotire și întreținere decât preoților, cari ajută la sfintele slujbe. Toți ceilalți vor putea afla adăpost în casele sf. Mănăstiri din Bodrogul nou și la particulari, în sățișoarele apropiate.

Arhim. Policarp P. Morușca
stareș.

La nouă ani de păstorie Arhierescă

La 12 Iulie a. c. s'au împlinit 9 ani de când P. S. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa a supt tronul vlădicesc al de Dumnezeu păzitei eparhii a Aradului. Scurt timp, dar multe și bogate înfăptuiri atât pe ogorul spiritual ortodox, cât și pe cel național românesc. Este hărăzit viitorului și istoriei de a contura definitiv personalitatea și faptele unuia dintre cei mai de seamă Ierarhi ai vremii pe care o parcurgem. Pentru noi, tânăra generație de azi, cari am avut fericirea de a ne lumina cu razele harului divin, intrupat și revărsat cu îmbelșugare din viața acestui demn urmaș al Apostolilor Domnului Iisus, — cei nouă ani de intensă și pilduitoare activitate misionară, bisericască și națională, ajung pentruca, în perspectiva lor, să putem identifica un Om și o operă, — un Arhieriu și o viață de trudă și osteneală, de abnegație și jertfelnicie, de sfințenie și binecuvântare, de smerenie și înălțare.

Ridicat cu toată ființa Sa pe culmile idealului creștin și național, Episcopul Grigorie cheamă, cu glas de apostol, toată suflarea ortodoxă și românească, să-L urmeze. Din înălțimea tronului vlădicesc P. S. Sa trimite zi de zi schinței de lumină duhovnicească luminând,

incălzind și înfiăcărând inimile românești. Glasul Lui metalic, blând și duios, de 9 ani atinge mereu coardele cele mai simțitoare ale inimilor ortodoxe, răscolește sufletele moleșite și răătăcite, fortifică conștiințele și mobilizează voințele românești, reușind a crea un nou curent de viață duhovnicească care a trecut de mult marginile Eparhiei Sale.

N'a rămas domeniu al vieții noastre național-bisericești în care P. S. Sa să nu-și fi spus cuvântul. Nu este problemă, fie ea de ordin: religios, național, cultural, social și economic care să nu fi fost disecată de bisturiul acestui mare doctor duhovnicesc, și iarăș n'a rămas necercetată nici o maladie care ar fi cuprins spiritul românesc și ca ea să nu fi primit rețeta de vindecare miraculoasă din partea acestui ales al Domnului, în inima căruia arde candela dragostei de neam și lege, și în sufletul căruia se resfrâng atât bucuriile cât mai ales durerile acestui Neam, pentru însănătoșirea, îndreptarea și înălțarea căruia își sacrifică, zi și noapte, bucuriile tinereții și ale vieții.

Biserica ortodoxă și neamul românesc se resimt de binecuvântata Sa activitate misionară,

regeneratoare de credință și promovatoare a ideilor și sentimentelor naționale.

Episcopul Grigorie, prin superioara Sa cultură intelectuală și morală, prin excepționalele-I calități trupești și sufletești, prin virtuțile Sale preoțești, prin sentimentele Sale de Român intransigent, prin activitatea Sa misionară desfășurată cu zel, entuziasm și ardoare apostolească, este luceafărul ce a răsărit pe orizontul acestei Români, care, acum mai mult ca oricând, are nevoie de misionari, apostoli și eroi, cari, înfruntând prejudecățile timpului, să-i asigure integritatea hotarelor și vecinicia existenței.

Personalitate distinctă și complexă, sintetizând în mod armonic, la superlativ, virtuțile creștinești și românești, Episcopul Grigorie va rămâne pururea dreptar de viață și muncă pentru generațiile ce vor să vină. Acestea îi vor adăoga la șirul nestematelor ce-l împodobesc mitra arhierescă, mărgăritarele și laurii vecinicele recunoștințe, și-L vor așeza cu mândrie în panteonul neamului alături de ceilalți ctitori ai României întregite.

Recenta alegere a P. S. Sale ca membru al Academiei Române, a acestui areopag al culturii românești, îndreptățește și întărește și mai mult gândul nostru, că P. S. Sa pășește drept pe linia eternității, în tovărășia nemuritorilor. Copleșiți de simțimintele de dragoste și admirație față de acest Mare Ierarh, noi, ucenicii, colaboratorii și admiratorii Lui, nu vom înceta o clipă a ruga pe Cel ce ține toată făptura să aibă în sfânta Sa pază pe preabunul nostru Arhipăstor și să-L dăruiască încă mulțimi fericiți ani sfintei Sale Biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, drept îndreptând cuvântul adevărului Său, spre binele și slava Bisericii ortodoxe și spre înălțarea și glorificarea neamului românesc.

Dacă aceste sunt simțimintele Românilor, în genere, față de străjerul și pionerul dela granița de Vest a României, atunci, cu atât mai vărtos, pentru credincioșii din Eparhia Aradului, de care depinde și o bună parte a Banatului Timișan, ziua de 12 Iulie este și un moment de reconfortare și revelație sufletească, și un prilej fericit de a-și putea manifesta din nou sentimentele de atașament neclintit și de dragoste neprecupețită față de Arhierul lor; de a-l prezenta omagiile sale de venerație și admirație și de a-l ura din adâncul inimii: Intru mulți ani Săpâne!

C

O Inaltă distincție

P. S. S. Păr. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa membru de onoare al Academiei Române.

Iară Duhul grăiește arătat, ca în vremurile de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la duhurile înșelătoare și la învățăturile cele drăcești.

I. Timotei c. 4. v. 1. 2.

În toate domeniile culturii omenești găsim opere mari și strălucite cu o durată de viață deosebită. Unele opere sunt imune față de timpul nimicitor și rămân întotdeauna prezente în cultura omenească, iar altele după un anumit răstimp urmează calea firească a caduciei și dispar în neantul uitării.

Este firesc să ne întrebăm care fapt anume hotărăște vârsta operelor omenești? Prima condiție a viabilității scrisului vorbeli și faptelor este claritatea ca să te înțeleagă oamenii ce spun și a doua condiție a vârstei îndelungate a produselor tale sufletești este ținta fixă spre care alergi din toate puterile tale.

Scrisul părintelui Episcop Dr. Grigorie Comșa este lămurit și ținta pe care o urmărește este evidentă. În cele 74 de cărți pe care le-a dat culturii religioase și numeroasele lui scrieri cari zac prin sertarele mesei lui de scris, se vede clar una și aceeași țintă: **lupta pentru dreapta credință** căreia marele apostol Pavel i-a prevăzut atâția dușmani în vremurile de apoi, și **combaterea oricărei erezii, care tinde să întunece această dreaptă credință.**

Păr. Episcop Grigorie din frageda tinerețe se îndeletnicește cu scrisul și tot de pe atunci este un vestitor de pe amvon al adevărului sfânt.

Nemuritorul Goethe spune că cine nu a petrecut nopți întregi plângând și frământându-se, nu cunoaște puterile cereștili. Din tot ce scrie și din tot ce vorbește harnicul episcop al Aradului ghicești clar, că sufletul lui și opera lui lămurită, este rodul unei munci istovitoare și al unor frământări continue.

Academia română, care în modestele ei încăperi păzește cu grijă lăzile de aur ale culturii românești nu a onorat în proaspătul ei membru de onoare numai silința unei căpetenii bisericești de a mână, cu o rară abilitate, — nu numai pentru sine ci și pentru alții, — nobila armă a luminii, ci a găsit că este petroasă și cu garanță de a rămâne și roada acestei lumini, opera scrisă și cu mintea și cu inima.

Un om ca și o nație întreagă sunt în esență aceea-ce le este credința lor, fiindcă din credință rolesc faptele. Toată nația românească cu toate faptele ei este un copil al acelei credințe drepte în Dumnezeu pe care au primit-o strămoșii noștri ca pe un sâmbure sufletească dela care să nu se abată niciodată, ci să-l păzească și să-l îngrijească cu sfintenie. Cine atacă sau nu cinstește acest cheag, primordial al sufletului românesc se separează și se rupe de trupul și sufletul neamului românesc. Cine vrea să deie neamului nostru altă credință decât pe aceea pe care o are, urmărește conștient sau inconștient o altă structură sufletească care ar dărâma ce este și nu ar putea să clădească ceva nou, fiindcă ce-au clădit veacurile nu poți răsturna tu omule oricine ai fi.

Părintele episcop Grigorie, atunci când s'a jurat să fie un păzitor până la moarte al dreptei credințe

face un egal bine și bisericii și neamului său, fiindcă ține la poteaca străveche și sfântă pe care ne-am întâlnit de atâtea ori cu Dumnezeu.

Dacă am analiza oricare scriere a Părintelui Episcop, în fiecare găsim firul roșu al luptei duse cu întreaga lui ființă pentru credința strămoșească curată. Este acelaș suflet pe cât de combatant, pe atât de cald și în cuvintele și dovezile pe cari le pune înaintea fiilor rupți dela sânul mamei bisericii care i-a crescut și i-a alăptat, ca și în cartea lui valoroasă închinată ridicării tineretului din amorțeala sufletească.

Aceeaș inimă iubitoare vibrează în scrierile adresate intelectualilor, ca și în mesagiile pline de duh înviorător trimise fiilor lui credincioși dela sate.

Aceleaș dram de iubire și aceeaș fermă convingere creștinească o găsim și în apelurile lui adresate obștei creștinești și când e vorba să ajutăm pe săraci să căutăm pe boiași, și să mângăiem cu căldura credinței pe cei întristați.

Dar niciodată nu am caracteriza destul de bine operile scrise de iubitorul nostru episcop dacă nu am aminti optimismul robust care se revărsa peste ele. Cine nu crede în puterea omnipotentă a binelui, nu poate scrie nici vorbi nici făptui cu întreg sufletul său, fiindcă teama de cel rău i-ar paraliza puterile. Și din optimism Dumnezeu i-a dat acestui episcop doza trebuitoare.

Și acum să dăm caracteristica de marcă a acestui episcop laureat de cea mai înaltă instituție de cultură a țării, de Academia Română.

Preoția creștină a însemnat întotdeauna lacrimi și foame pentru biruința împărăției lui Dumnezeu pe pământ, seninătatea, odihna și răsplata nu se capătă pe pământ pentru nici un preot adevărat. Și Părintele Grigorie este absolut conștient și absolut hotărât să meargă până în capăt pe drumul crunt al preoției și de aceea peste distincția oamenilor, va primi cea mai înaltă distincție, răsplata lui Hristos.

Noi ca niște fii modești ai lui, îi mulțumim pentru rolul de onoare pe care l-a pogorât peste biserica pe care o păstorește și îi dorim ca arma luminii cu care se ostășește să nu-i cadă din mâini încă mulți ani.

Dr. Ștefan Ciorolanu
protopop.

Vizita Prea Sfinției Sale Episcopului Dr. Grigorie Gh. Comșa în parohiile din protopopiatul Hălmagiului, valea Crișului.

(Urmare din No. trecut)

Duminecă dimineața în 24 Iunie a. c. am plecat la Luncoșoara prin Hălماغel și Vosdoci — cu trăsura.

În mijlocul Hălماغelului ne-a așteptat un mare număr de credincioși în frunte cu preotul Alexandru Gilgor, care în numele său și al poporului aduce Prea Sf. Sale omagii de profundă venerațiune, dragoste și recunoștință, iar învățătoarea Valeria Țircuș, rostind câteva cuvinte de omagiu, oferă Prea Sf. Sale un frumos buchet de flori. Prea Sf. Sa mulțumește pentru plăcuta surpriză și atențiune ce i-s-a dat și binecuvintează asistența. Poporul ovaționează.

Continuăm drumul spre Vosdoci, una din cele mai grele călătorii ce am avut. Regiuni pitorești admirabile, apă bună, aer proaspăt și sănătos, dar drumul extrem de greu, mai ales cu trăsura, fiind drumul așazicând presărat cu pietrii de munte afirmative din cauza deselor inundări ale Crișului alb. Când nu mai puteam suporta scuturăturile, ne dădeam jos din trăsura și continuam drumul 2—3 km per pedes apostolorum, apoi iarăși în trăsura. Așa am ajuns în Vosdoci, o parohie mică numărând abia 180 suflete. Fiind numai în trecere, serviciu religios nu s'a ținut. Poporul a așteptat înaintea bisericii în frunte cu preotul Ilie Cristea, administratorul parohiei. După ce preotul și-a prezentat raportul despre situația parohiei și despre greutatea de trai ale populației, Prea Sf. Sa ține o frumoasă predică îndemnând poporul să rămână și pe mai departe statornic în credința ortodoxă.

Poporul a rămas foarte mângăiat și vesel, că i-s'a dat și lui posibilitatea să vadă pe zeșul și bunul lor Arhiepiscop, care — mână de râvna apostolească și de dragostea pentru fiii săi sufletești — e gata, unde nu răzbește cu trăsura, să facă drumul și pe jos cu multă oboseală și abnegațiune.

După multe greutateți ajungem la comuna Luncoșoara, o comună locuită între dealuri înalte numărând 1085 suflete ortodoxe române cu case respirate. Prea Sf. Sa descinde la parohia Ilie Cristea. Poporul așteaptă înaintea bisericii. Fiind biserica neîncăpătoare pentru mulțimea poporului, Prea Sf. Sa oficiază sf. liturghie în liber, înaintea bisericii, unde s'a improvizat un altar, asistat de cons. referent Mihai Păcățean, protopopul Ștefan Bogdan, preoții Ilie Cristea, Florea Toma și diaconul Mihai Măcinic. Răspunsurile au fost date de clericul Emil Borza și Dărăștean. În asistență am remarcat pe notarul public Petru Sârbu, pe advocații: Aurel Sîrban și Gheorghe Cosma dn Hălmagiu, pe profesorul Traian Mager din Arad și pe inv. Adrian Popoviciu din Bănești. Serviciul religios a decurs maiestros și foarte impresionant.

Murmurul apei din vale, cîrișul paserilor și foșnetul frunzelor de arbori s'a contopit cu frumoasele noastre cântări și rugăciuni bisericesti și cu glasul puternic și pătrunzător al Prea Sf. Sale.

Au fost clipe de adevărată reculegere și înălțare sufletească.

Poporul asculta serviciul religios foarte impresionat. Frumusețea fermecătoare a naturii, razele binefăcătoare de viață ale soarelui învăluite în frumoasele rugăciuni ne-au înălțat sufletele laudând bunătatea și atotputernicia lui Dumnezeu.

La sfârșitul sf. liturghii, preotul Ilie Cristea a prezentat raportul despre situația parohiei și sărăcia poporului în aceste părți accentuând, că acest popor sărac, și cu mijloace foarte modeste de trai n'a putut fi ispitit de curente subversive ale zilelor de astăzi, rămânând credincios și statornic în credința sa strămoșească. Nici o promisiune nu l-a putut clătina din dreapta credință.

Prea Sf. Sa ține o puternică predică despre puterea mântuitoare a bisericii ortodoxe, care a imprimat în sufletul poporului român noblețea caracterului și tăria voinței și credinței prin cari în cursul veacurilor a putut rezista tuturor uneltirilor și atacurilor dușmanilor săi văzuți și nevăzuți.

După încheierea sf. liturghii și împărțirea anafo-

rei s'au distribuit în popor broșuri din Biblioteca creștinului ortodox.

Părintele Ilie Cristea a dat o masă restrinsă în onoarea Prea Sf. Sale.

După masă ne-am odihnit puțin și apoi am întors la Hălmațiu pe același drum greu — când în trăsură, când pe jos. Ajungând în Hălmațiu, am rămas cu impresiunile scuturărilor; pare că se scuturau și scaunele sub noi.

Seara la cină am fost oaspeții dlui Petru Sârbu notar public în Hălmațiu.

Luni dimineața, în 25 Iunie a. c. am trecut la Căzănești. Până la *Vața de jos* ne-am dus cu automobilul. Aici s'a ridicat o poartă triumfală. Lângă ea a așteptat o mulțime de popor în frunte cu preoții și cu primpretorul Dr. Nicolae Turuc al plasei Baia de Criș din județul Hunedoara. Asistența a făcut Prea Sf. Sale o caldă manifestație de simpatie și dragoste. Dl. Dr. Nicolae Turuc a rostit un cuvânt de bună sosire accentuând că exemplul apostolatului Prea Sf. Sale va rămâne pildă vrednică pentru toți slujitorii Sfântului Altar. Prea Sf. Sa mulțumește pentru frumoasa întâmpinare ce i-s'a făcut și binecuvântând asistența în uralele credincioșilor urcă în trăsură pusă la dispoziție de Dl. primpretor Dr. Nicolae Turuc.

Dela *Vața de jos* până la parohia Căzănești am mers cu trăsura. Am trecut prin regiuni de o rară frumusețe.

După o călătorie de una oră cu trăsura, sosim la Căzănești, unde poporul așteaptă în mijlocul satului în frunte cu primarul și cu învățătorul Ion Tudor, care adresează Prea Sf. Sale cuvinte de întâmpinare și de bun sosit, din cari desprindem următoarele:

„Corabia civilizației moderne, clădită și înzestrată cu atâta trudă de generațiile cari ne-au precedat, este gata să plesnească din toate încheieturile și să se scufunde în neant, prinsă de atâtea vânturi nebănuite și isbită cu furle de atâtea stânci necunoscute. Trebuie să găsim mijloacele eficace, care trebuie: imprimate în sufletul fiecărui român și deia a căror soluționare așteptăm cu toții leșirea din impasul în care ne găsim. Trebuie să găsim eroii care cu jertfa avatului lor și chiar a vieții, prin o muncă aprigă și cinstită, desinteresată și bine aplicată să pună capăt ori căruia început de rău. Și eroii vor fi aceia, care slujesc în fața altarului bisericii și predică de pe catedra clasei. Aceștia prin căi noul și metode sigure vor pregăti pe viitorii cetățeni, ca să aibă mentalitatea astfel formată, încât să muncească prin forțe unite la consolidarea și înălțarea României, — idealul nostru de astăzi. Căci școala și biserica sunt singurele mijloace eficace în timp și spațiu pentru educarea voinții și pentru îndrumarea idealului unui popor. Nicl odată în viață, slujitorii acestor două instituții nu au avut o chemare mai imperioasă, decât astăzi în epoca când trebuie să tindem spre o înălțare și consolidare sufletească a țării. Și vom actualiza acest frumos ideal al zilei de mâine, când desinteresați de noi înșine, vom cerceta realitatea prin un raționament sănătos, fixând scopuri cât mai apropiate de interesul obștesc. Ori vizita canonică ce Prea Sf. Voastră o face acum în Căzănești, nu a avut de cât acest scop. Fericit de prezența Prea Sf. Voastre în mijlocul nostru și condus de cele mai frumoase sentimente, îmi îndrept gândul către Atotputernicul, rugându-l să Vă dea sănătate ca și de altă dată să veniți în mijlocul nostru.

Să trăiți întru mulți ani!

Prea Sf. Sa mulțumește pentru frumoasa întâmpinare ce i-s'a făcut și binecuvintează asistența. Mulțimea ovaționează îndelung. Sosim la sf. biserică. Fiind biserica micuță și neîncăpătoare pentru mulțimea poporului, Prea Sf. Sa, înconjurat de soborul preoților, oficiază serviciul divin în curtea bisericii. În asistență am remarcat pe următorii preoți: Vasile Giurgiu, Remus Giurgiu, Ioan Leucean, Gheorghe Indrieș, Ioan Feier, Toma Florea, Ioan Negrea, Gheorghe Luca și Romul Chiș.

Pe următorii învățători: Ion Tudor, Ion Năstureică, Grigore Stamatol, Gheorghe Tănăsescu, Luca Constantin, D.șoara Veturia Savu, Valeria Stan, Blăgăilă Ion, reprezentantul ziarului „Universul” Dna Blăgăilă Maria.

Apoi subvizorul școlar Iosif Târziu, Constantin Stănescu, primpretorul Dr. Nicolae Turuc, avocatul Dr. Mihai Nicula, notarul public Petru Sârbu, toți în frunte cu protopopul Ștefan Bogdon.

La sfârșitul serviciului religios urmează raportul preotului Vasile Giurgiu despre situația parohiei Căzănești, care numără abia 537 suflete și e filie la parohia noastră *Vața de sus*. Din acest raport constatăm că preotul are să se lupte cu foarte mari greutatea din cauza sărăciei și indolenței poporului, mai ales dela războiul mondial încoace. Poporul muncește cu greu pe dealuri. Mijloacele de tralu sunt foarte modeste, parohia Căzănești a fost pe vremuri parohie de sine stătătoare; dar fiindcă n'a fost în stare să susțină preot din venitele ei, aproape inexistente, s'a afiliat la parohia Clungani, mai târziu la parohia Ociu și în fine la parohia *Vața de sus*. Aceste împrejurări stănenesc o activitate pastorală mai intensă.

Cu toate acestea, în timpul din urmă se observă oarecari îmbunătățiri în situația parohiei față de trecut. Încheind preotul raportul său, Prea Sf. Sa ține o înmormasă și instructivă predică despre datorile credincioșilor de a păzi poruncile lui Dumnezeu și a trăi o viață curată creștinească cercetând sf. biserică și sfințele slujbe dumnezeiești.

După încheierea serviciului religios s'au împărțit broșuri între credincioși.

Deoarece în Căzănești nu aveam posibilitatea să luăm masa, pentru că nu era unde și cine să fiarbă, — părintele Vasile Giurgiu din *Vața de sus* care administrează și parohia Căzănești, a făcut dispozițiuni, ca masa să o luăm în dealul de lângă izvor, la o depărtare de 2—3 Km. de biserică, unde ni s'a servit mâncări reci și pul fripti la grătar. Prea Sfințel Sale, suitel și câtorva intelectuali, li s'a pus la dispoziție o masă mai mică și farfurii, iar ceilalți s'au ajutat cum au putut așezându-se pe iarbă ca niște turiști. Unii dintre domni cum e Dl. notar public Petru Sârbu și Dl. avocat Dr. Mihai Nicula cari cunosc mai bine democrația din aceste părți, și-au adus merinde de acasă știind că ce i în mână nu-i minciună. Aceste merinde brânză, friptură rece, prăjituri și altele au fost bine primite și de alții. În tot cazul „masa” a fost bine aranjată, mai ales că am stat în vârful dealului în aer liber, în umbra arborilor și am putut savura și cântul pasărilor. Au fost de față 12 preoți, 6 învățători în frunte cu subvizorul școlar Iosif Târziu și

alți 4 intelectuali împreună cu Dl. primpretor Dr. Nicolae Turuc afară de popor, care și ei ne-a onorat cu prezența.

La ora 1 după masă ne-am întors cu trăsura la Vața de Jos, de unde cu trenul personal la ora 3 ne-am întors la reședință într-o căldură năbușitoare, aproape insuportabilă. La ora 8 seara am sosit la reședință, frânți de oboseala a lor trei zile.

Răsplată binemeritată.

Fruntașa comună Secușgiu din tractul Banat-Comloș plasa Periam, jud. Timiș-Torontal a îmbrăcat în ziua de 1 Iulie a. c. haină de sărbătoare și de mare bucurie.

Praznuid sf. biserică în această zi pomenirea sfinților Cosma și Damián, sf. slujbă dumnezeiască a fost celebrată de un sobor de preoți în frunte cu valorosul protopop din Banat-Comloș Dr. Ștefan Ciocoranu asistat de parohii: Victor Popovici-Silha, Aurel Sebeșan-Felnac, Sever Sebeșan-Banat-Comloș, Liviu Rațiu și Leon Blaga din Secușgiu.

La priceasnă Dl protopop ieșind înaintea sf. altar încunjurat de preoțimea celebrantă, prin cuvinte pline de învățătură caută să convingă pe credincioși că fără Dumnezeu și ajutorul Lui, nimenea nu poate trăi și numai împlinind voia Lui cea sfântă se va putea feri. În continuare, folosindu-se de prilejul sărbătoririi zilei onomastice a veneratului învățător dir. în pensune Damián Sebeșan, care împreună cu soția sa credincioasă Anastasia Sebeșan — și ea inv. în pensune amintește că timp de aproape jumătate de veac, acești învățători după o activitate de peste 45 ani în școală la vârsta de 70 ani, încunjuțați azi la acest praznic de fiii lor preoți, au infiltrat în micile vlăstare ale satului dragostea și alipirea către sf. biserică, luminând în școală cu înțelepciunea lor, inimile fiilor din această comună și contribuind la ridicarea morală a poporului. La cele spuse de Dl protopop poporul adunat în sf. biserică în urări de „trălască“, cu lacrimi de bucurie răsplătesc pe binemeritații apostoli ai școlii și culturii.

După terminarea cuvântării în numele comunei bis. parohul local Leon Blaga face o dare de seamă asupra trecutului plin de muncă, fapte și realizări rodnice ale acestor luminători vrednici ai satului, mulțumind în numele bisericii pentru marile și binefăcătoarele servicii aduse pe teren bisericesc și școlar.

După acestea parohul Victor Popovici din Silha în numele familiei mulțumește Dnui protopop Dr. Ciocoran pentru atențiunea arătată față de familia binemeritaților învățători și apoi arată credincioșilor, că sf. biserică străbună și școala fca ei — în vremurile grele de astăzi, sunt nădejdea pentru o viață mai bună și mai fericită a acestui neam, și îndeamnă ca să asculte și pe mai departe pe acești vrednici das-

căli, cari le luminează calea vieții lor cu sfaturi pline de înțelepciune și cu viața lor bogată în fapte vrednice de urmat.

După terminarea serviciului divin, poporul în frunte cu intelectualii comunei, corul bisericesc condus de Dl Teodor Titihăzan inv. și un număr ales de săteni, au grăbit la casa modestă a sărbătoritorilor în frunte cu consilierul județean Alexa Dobândă, Florea Bută, Ștefan Ghină f. primar, Ilie Ciuculin f. perceptor și alți fruntași, petrecând momente fericite și încunjurând cu toată căldura sufletului lor, pe foștii lor luminători binemeritați.

Să trăiască la mulți ani!

Correspondentul.

† Terezia de Mocsonyi

Indurerata mamă a regretaților Petru, Alexandru Ionul și Ionel Mocsonyi și ultimul membru din generația veche a fruntașei familiei Mocsonyi (Mocloni) care l-a dat prestigiu și strălucire și în vremuri grele a ilustrat viața publică românească de dincoace de Carpați, a trecut la cele eterne, Luni în 9 Iulie a. c. în castelul din Căpâlnaș, după o boală îndelungată suportată cu smerenie și răbdare creștinească, în vârstă de 75 de ani.

Descendentă unei familii militare, — tatăl ei general de divizie, iar mamă sa o baroneasă de origine italiană, — a știut să se adapteze spiritului și tradițiilor românești și ortodoxe ale familiei Mocsonyi. Ne vorbea limba și ne cultiva obiceiurile, ca o româncă.

Rămasă văduvă de soțul ei, *Eugen Mocsonyi* († 1901), fratele lui *Alexandru Mocsonyi* senior († 1909), și-a împlinit misiunea de mamă cu iubirea devotamentul și gingășia, ce radia din întreaga ei ființă, din personalitatea ei împodobită cu bogate și rare virtuți femești. Având o înțelegere nobilă și superioară a misiunii ei de femeie, soție și mamă, caracterul ei antic, de o aristocrație înăscută, nu avea nimic din ceea ce este deșertăciune, mândrie și vanitate omenească. A fost un tip exemplar de femeie.

Era în același timp și mamă ocrotitoare a populației române din Căpâlnaș și împrejurime, ale cărei necazuri și suferințe, în dărnicia și bunătatea inimii ei simțitoare, todeauna găseau alinare și mângăere. Milostenia ei samaritană a uscat multe lacrimi și a vindecat durerile multor oropsiți. Prin curățenia vieții ei pământești, zguduite de tragedii familiare, prin sentimentele sale umanitare și profund religioase, prin cultura-i înaltă și înfățișarea-i de regină, reprezenta o valoare umară de mare preț, o clasicitate, ce inspira admirația și venerația tuturor, cari au avut fericirea să o cunoască.

Moartea venerabilei matrone a impresionat adânc populația din Căpâlnaș și din satele vecine. Căpâlnășenii cu mic și mare au pelegriinat la catafalcul răposatei, ca să o mai vadă și să-și la rămas bun dela binefăcătoarea lor.

Funerallile, — fără pompă cum a dorit regretata, — s'au săvârșit în Căpâlnaș și Foeni, unde Marți, în 10 Iulie, la orele 15, rămășițele pământești ale înaltei defuncte au fost așezate, spre veșnică odihnă în mausoleul familiar. În ambele locuri serviciile religioase le-a celebrat P. C. Sa Părintele Protoereu *Dr. Teodor Botiș*, Rectorul Academiei Teologice din Arad, asistat în Căpâlnaș de părinții *Virgil Mihulin*, referent la Consiliul Eparhial din Arad, *Alexandru Barbon*, preot în Valea-Mare și preoții localnici *Ioan Micu* și *Silviu Petrușoniu*; iar la Foeni de parohul *Nicolae Popa*, *Vasilie Palca*, preot în Feniș. Cântările le-a executat corurile țărănești din Căpâlnaș și Foeni. Pănegiricile le-a rostit părintele *Dr. T. Botiș*, care în cuvinte emoționante a reliefat personalitatea și rolul ce l-a avut adormita în Domnul ca mamă și soție.

Au asistat membrii familiei, intelectualii din Căpâlnaș și împrejurime și un impozant număr de țărani. Tot astfel și în Foeni, unde au asistat și prietenii și cunoscuții familiei din Lugoj și Timișoara.

Fie-i memoria binecuvântată. Cluj / Central University

INFORMAȚIUNI.

Duminecă în 1 Iulie a. c. s'a celebrat, în Julița, cununia religioasă a Dlui Petru Dehelean, doctorand în Teologie, cu Dșoara Maria Adam. Felicitările noastre.

Louis Barthou. Cele trei zile petrecute de ministrul de externe al Franței în România, au fost pentru noi o neîntrecută sărbătoare. În deosebi recepțiunea făcută de către Parlament a întrecut toate așteptările, prin unanimitatea sentimentelor de iubire către Franța, manifestate de către șefii tuturor partidelor politice. S'a dovedit în fața lumii din nou, cât de puternică este alianța dintre cele două țări allate și surori. Numeroasele acte de dragoste și admirație, pe cari le-a schițat România către marele sol al Republicii — cetățean de onoare, membru al Academiei, membru al Societății de geografie etc. — primirea entusiastă și copleșitoare ce l s'a făcut pretutindeni, au impresionat atât de mult pe marele om de stat, încât a mărturisit, că niciodată n'a avut parte acasă la el de asemenea emoțiuni înălțătoare. Louis Barthou a ținut apoi să asigură România de toată iubirea și încrederea Franței, repetând, ca să audă toată lumea, dar în deosebi amatorii de revizionism — că granițele noastre sunt definitive, și că ori cine ar încerca să le atingă, se va izbi de împotrivirea hotărâtă — morală și armată — a Franței.

Nr. 4571/1934.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia teologică ort. rom. din Arad, pentru anul școlar 1934/35, sunt a se înainta Consiliului eparhial ort. rom. în Arad, până la 10 Sept 1934 anexând în original următoarele documente:

1. Diploma de bacalaureat sau de Seminar teologic,
2. Act de botez dela Oficiul parohial, eliberat în timpul cel mai recent,
3. Certificat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține petiționarul.
4. Certificat medical prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului.
5. Certificat dela preotul locului că știe cetti cu litere cirilice și că are aptitudinal pentru cântări.
6. Certificat despre situația militară a petiționarului, dacă este înrolat.
7. Obligațiunea din partea părinților, ori a tutorelui, că va plăti regulat cheltuielile de întreținere obligatorii în internat în cursul anilor de studii.
8. Condițiunile de întreținere în internat sunt: 8000 Lei anual, cari se plătesc în 3 rate anticipative, la Cassa Consiliului eparhial și anume:
Lei 3000 la înscriere: Lei 2500 la 1 Ianuarie 1935 și Lei 2500 la 1 Aprilie 1935.

9. Toți studenții sunt obligați a locui în internatul teologic.
10. Nici un student nu poate fi primit în Academie sau la examen, dacă nu este în ordine cu taxele din internat, restante și curente.

La intrarea în internat, fiecare student va aduce cu sine: 6 cămăși, 6 perechi de subpantaloni, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de ciorapi, haine de pat (cearsafuri, plapomă, pernă și cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 șervete, un păhar, o ceașcă, 3 farfurii, piepteni, săpun, perie de dinți, de haine, de ghete, ace și îmbrăcămintea necesară.

Studenții sunt obligați a și procura și purta uniforma școlii (haine de culoare neagră, vestă închisă pălărie și pantofi negri).

11. Petițiunile sunt a se timbra legal și a se scrie cu mâna proprie. Cele netimbrate, ori defectuos instruite, se vor retrimitate nerezolvate.

12. Petiționarul să indice domiciliul și poșta ultimă scrisă corect și citeț.

13. Inmatriculările studenților se fac la Rectoratul Academiei, în zilele de 27—30 Septembrie 1934 Cursurile încep la 1 Octombrie 1934.

Cel întârziat dela termenul inmatriculărilor, pot fi inmatriculați și admiși la cursuri numai cu aprobarea Consiliului eparhial.

14. Taxele școlare, ce se plătesc la rectoratul Academiei, sunt de 1100 Lei.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 27 Iunie 1934.

Grigorie
Episcop.

Nr. 4168—1934.

Ordin circular.

Având în vedere hotărârea Nr. 3, lit. d) din procesul verbal al ședinței ordinare a Adunării Generale, a fondului preoțesc eparhial, ținută la 24 Aprilie a. c., încuviințată de Consiliul nostru eparhial, invităm pe Prea C. Părinți Protopopi și C. Păr. Preoți din Eparhia Aradului, să înainteze prin oficiile protopopești — Consiliului nostru eparhial — livretele (libelele) taxelor de membru la fondul preoțesc, pentru a se introduce în ele, taxele achitate, dar neinduse în anii din urmă.

P. C. Păr. protopopi vor menționa în raport, numele preoților, cari n'au primit la vremea sa astfel de livrete.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 30 Iunie 1934.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Licitație minuendă.

Pe baza Devizului, aprobat de Ven. Consiliu Eparhial prin rezoluțiunea sa No. 4421 | 1934, pentru edificarea din nou a sf. biserici din Chisindia se publică licitațiune cu oferte închise, pe ziua de Luni 16 Iulie a. c. orele 11 a. m. în sala școlii confesionale din Chisindia.

Condițiuni :

1. Prețul de exclamare 492.000 Lei.
 2. Licitanții odată cu înaintarea ofertului vor depune vadiu de 5% din prețul de sus ori în bani gata, ori în hârtil de valoare de stat.
 3. Licitantul căruia i-se vor încredința lucrările, va suporta spesele devizului, după suma de lucrare, ce o va întreprinde.
 4. Planul și devizul se pot consulta zilnic în biroul oficiului protopopesc din Buteni.
 5. Consiliul parohial își rezervă dreptul, să dea lucrările aceluia reflectant, care oferă mai multă garanță în toate privințele, fără considerare la rezultatul licitațiunii.
 6. Vadiul de 5% se va restitui, numai după colaudarea lucrărilor.
- Reflectanții nu pot pretinde spese de deplasare. Buteni, la 2 Iulie 1934.

Ștefan R. Lungu.
protopop.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei Tomești cu filia Strâmba care de prezent este administrată de adm. pâr. Toma N. Florea, cu provocare la rezoluția Ven. Cons. Eparh. Nr. 3848/1934 se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela apariția în „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Birul legal.
 2. Stolele legale.
 3. Intregirea de salar dela Stat.
- Parohia este de cl. III. (treia)

Cașă parohială nu este. De locuință în parohie se va îngriji alesul paroh. Cel ales va avea să achite toate impozitele după beneficiul său în parohie, să predice regulat și să catehizeze elevii dela școala primară din Tomești.

Recurenții în termenul concursului își vor înainta oficiului protopopesc din Hălmagiu cererile, adreseate consiliului parohial din Tomești-Strâmba; apoi ținând seamă de prevederile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în bisericile din parohie și filie spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Tomești la 31 Mai 1934.

Pr. (ss) Toma N. Florea (ss) Iosif Oncu.
preș. cons. par. notarul cons. par.
în înțelegere cu; (ss) Ștefan Bogdan, protopop.
3—3

În baza ordinului Veneratului Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad, Nr. 4240/1934 prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul Cornel Ursuțiu din parohia de clasa I. (primă) Șepreuș.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele :

1. Ses'ia parohială de 32 jug. pământ arător,
 2. Stolele legale,
 3. Birul legal luat în concurs din oficiu.
 4. Cânepiște 400 st. p.
 5. Intravilan 400 stp.
 6. Dreptul de pășune după pământ,
- De locuință se va îngriji alesul.

Alesul va servi și va predica regulat la rândul său. Va catehiza la școlile primare din loc., la clasele pentru cari va fi designat. Va plăti impozitele după beneficiul său din parohie.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a se face cunoscuți în cele rituale și oratorie, având avizul prealabil al protopopului tractual.

Cererile de concurs se vor adresa Consiliului parohial din Șepreuș, și se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Ineu.

Consiliul parohial ort. rom. din Șepreuș în înțelegere cu Mihai Cosma protopop. 2—3

